

Tiedote

JULKAISUVAPAA 6.4. klo 15.30

Punni-kirjallisuuspalkinto 2017

Ensimmäinen Punni-kirjallisuuspalkinto jaetaan Elina Hirvoselle ja Ville Tietäväiselle teoksesta *Näkymätön* (Lasten Keskus 2016). Palkinnon arvo on 4000 € ja se jaetaan tasan tekijöiden kesken.

Lisäksi jaetaan kaksi kunniainiota, Jenni Erkintalon kirjalle *Millainen minä?* (Etana Editions 2016) ja Laura Merzin ja Aino Järvisen kirjalle *Tuhat ja yksi otusta* (Etana Editions 2016).

Palkintoperustelut

Ensimmäinen Punni-kirjallisuuspalkinto jaetaan Elina Hirvoselle ja Ville Tietäväiselle teoksesta *Näkymätön* (Lasten Keskus 2016). Palkinto annetaan rohkeasta avauksesta tekijöille, jotka ovat nyt ensimmäistä kertaa kirjoittaneet ja kuvittaneet lasten kuvakirjan.

Elina Hirvonen on kirjailija ja dokumentaristi. Ensimmäisessä kuvakirjatekstissään hän pureutuu tärkeään ja ajankohtaiseen aiheeseen, ulkopuolisuuteen ja kiusaamiseen. Ville Tietäväinen on graafinen suunnittelija, kuvittaja ja sarjakuvataiteilija. Sarjakuvasta ammentava vahva kuvitustyyli tuo kirjaan jännitystä ja toimii samalla myös etäännyttävänä elementtinä. Mahdolliset kipeät kokemukset eivät tule liian lähelle lasten omaa arkea.

Elina Hirvonen ja Ville Tietäväinen ovat yhteistyössä löytäneet poikkeuksellisen tyyliin ja miljöön sijoittamalla tapahtumat ulkoavaruuteen. Miljöö voidaan nähdä myös lapsen leikin ja mielikuvituksen paikkana. Tietäväinen ja Hirvonen kertovat tarinaa kuin elokuvaa tai sarjakuvaa, pienin kohtauksin. Kirjan teksti ja kuvat ovat keskenään tasapainossa ja täydentävät toisiaan antaen samalla tilaa lukijan mielikuvitukselle ja omille oivalluksille. Kirjan teksti lähtee lapsen maailmasta ja kuvituksessa maailmaa katsotaan lapsen perspektiivistä. Tunteet ovat voimakkaasti läsnä. Kirja ei kuitenkaan työnnä lukijaa pois liiallisella vaikeuksien korostamisella, vaan lähestyy aihetta hienovaraisesti. Mielikuvituksellisten olentojen kautta tuodaan esille, että jokainen lapsi on hyvin erilainen, erityinen olento. Se ei ehkä olisi yhtä selvää tavallisten ihmishahmojen kuvin kerrottuna.

Kapteeni on reipas tyttö, joka haluaa isona astronautiksi. Päiväkodissa hän jää ulkopuolelle toisten leikeistä. Jatkuva hylätyksi tuleminen tuntuu kipuna vatsassa, ja tyttö pelkää päiväkotiin menoa. Lopulta hän alkaa itsekin epäillä olevansa muita huonompi, eikä kerro vanhemmille mitään kiusaamisesta. Kirja osoittaa, miten tärkeää aikuisten olisi nähdä tilanteiden taakse. Vastuu siitä, että lapsi tulee kuulluksi, on aikuisilla. Kun kiusaamiseen vihdoin puututaan päiväkodissa, sille annetaan myös nimi: ”Siitä voi tulla näkymätön haava, joka paranee hitaasti”. Vaikka ulkopuolelle jättämiseen puututaan tarinassa, ratkaisut eivät ole liian helppoja tai suoraviivaisia. Kirjaa voidaan käyttää esimerkiksi päiväkodissa tai kouluissa auttamaan tunteiden käsittelyssä ja herättämään keskustelua kiusaamisesta.

Kirja on rohkea avaus sekä aiheensa että kuvallisen ja sanallisen kerrontatyyliensä puolesta. Toivottavasti se kannustaa myös lukijoita puuttumaan rohkeasti kiusaamiseen ja ulkopuolelle jättämiseen.

Kunniamaininnat

Jenni Erkintalo: Millainen minä?

Jenni Erkintalon pienikokoinen kirja *Millainen minä?* (Etana Editions 2016) sopii pienen lukijan käteen. Pienestä koostaan ja minimalistisesta kuvituksesta huolimatta se käsittelee suuria asioita. On vaatinut poikkeuksellista rohkeutta pitäytyä olennaiseen. Vain muutamalla taitavalla viivalla syntyy erilaisten, tunnistettavien tunteiden skaala erivärisiin, kasvoja muistuttaviin pyöreisiin muotoihin. Niukassa, mutta lennokkaassa ja elävässä tekstissä on käytetty rohkeasti erilaisia adjektiiveja ja kielikuvia. Kirja tarjoaa iloista ja hyväksyvää tunnekasvatusta. Sitä voi lukea hyvin eri-ikäisten lasten (ja aikuisten) kanssa. Kirja on rohkea avaus, koska se ei ole pelkkä katselukirja, vaan teksti ja kuvat toimivat yhdessä mainiosti. Aivan pienimmille lukijoille tehdään harvoin näin laadukkaita ja loppuun asti mietittyjä teoksia.

Laura Merz, Aino Järvinen: Tuhat ja yksi otusta

Kuvittaja ja tekstiilitaiteilija Laura Merzin kuvittama ja hänen yhdessä Aino Järvisen kanssa kirjoittamansa *Tuhat ja yksi otusta* (Etana Editions 2016) on aivan uudenlainen tietokirja lapsille. Rakkaus eläimiin sekä lapsena luettuihin eläinkirjoihin näkyy. Mustalla, juoksevalla tussilla ja erilaisilla käsiin osuneilla välineillä luodut mustavalkoiset, tyylitellyt eläinhahmot tuovat raikasta ilmettä suomalaiseen lastenkirjakuvitukseen. Ne vertautuvat myös kansainvälisesti tunnettuihin taitajiin. Leikkisiä, mutta tiukasti faktoihin nojaava ja sopivan lyhyt teksti houkuttelee lasta kysymyksiin ja poimii esiin myös hupaisia, vähemmän tunnettuja yksityiskohtia eläimistä. Kirja on kuin pieni taidegalleria, joka houkuttelee lasta kokeilemaan rennolla otteella taiteilua itse. Kirja on poikkeuksellisen ansiokas ja lajia uudistava esikoisteos.

Punni-kirjallisuuspalkinto

Punni-kirjallisuuspalkinto jaetaan kotimaiselle lasten- tai nuortenkirjan tekijälle esikoisteoksesta tai rohkeasta avauksesta lasten- ja nuortenkirjallisuudessa. Kirsi Kunnaksen (s. 1924) Punni on hauska ja viisas kertomus erilaisuuden hyväksymisestä (Tiitiäisen tarinoita, WSOY 1957). Punni-jänis on toisenlainen kuin muut, joiden mielestä Punnin kaltaista ei voi ollakaan. Kunnaksen suostumuksella Punni rohkaisee nyt oman palkinnon myötä lastenkirjallisuuden tekijöitä luomaan raikkaita ja arkailemattomia teoksia nykylapsille.

Ensimmäiseen Punni-palkintoraadin asiantuntijajäsenenä on toiminut kirjailija Hannele Huovi, Lastenkirjainstituutin kannatusyhdistyksen edustajana kriitikko Arja Kanerva, nuorisojäsenenä Pirkanmaan kirjoituskilpailun vuonna 2016 voittanut lukiolainen Saana Simelius ja puheenjohtajana Lastenkirjainstituutin toiminnanjohtaja Kaisa Laaksonen.

Punni-kirjallisuuspalkinnon ehdokkaina oli 45 kustantajien kilpailuun ilmoittamaa lasten- ja nuortenkirjaa vuosilta 2014–2016. Mukana oli teoksia kaikkiaan 19 kustantajalta. Ehdokkaista noin puolet oli esikoisteoksia ja puolet uusia avauksia aiemminkin lasten- tai nuortenkirjoja julkaisseilta tekijöiltä. Ehdokaskirjojen joukossa oli sekä tieto- että kaunokirjallisuutta aivan pienten lasten kirjoista kuvakirjoihin ja lasten kertomuksista nuortenkirjoihin. Ehdokaskirjat kuvaavat hyvin kotimaisen julkaisukentän laajuutta. Mukana oli useita hyvin pienten kustantajien mielenkiintoisia kirjauutuuksia, jotka eivät välttämättä ole olleet laajasti esillä. Kuvakirjojen ja tietokirjojen osalta raati huomioi ilahduttavasti uusia ja rohkeita avauksia, mutta lastenromaanien ja nuortenkirjojenkin osalta niitä olisi toivottu lisää.

Lisätietoja:

Lastenkirjainstituutti

Kaisa Laaksonen, toiminnanjohtaja p. 050-3615 639, kaisa.laaksonen@lastenkirjainstituutti.fi